

Altruistiskais egoists

Imants Parādnieks — latviešu uzņēmējs un 10. Saeimas deputāts — ir dedzīgas pārliecības cilvēks visās dzīves jomās un lomās. Vēlētāju sajūsmu izpelnījās ar to, ka pirmsvēlēšanu kampaņā aicināja Andri Šķēli abiem kopā iziet melu detektora pārbaudi. Turklāt no sabiedrības neslēpa faktu, ka viņam ir divas ģimenes. Drosmīgi!

Tikpat drosmīgi UNA aicināja politiķi uz atklātu sarunu bez aprobežošanās ar «jā» vai «nē», kā tas ir ar melu detektoru. Divās tikšanās reizēs Parādnieku mājā, kur zem viena jumta ir arī privātais bērnudārzs, Imants pārliecināja, ka viņam neeksistē puspatiesības, un viss! UNAS mērķis bija izzināt, kas slēpjas aiz šī «un viss». Kāpēc vienā gadījumā tas nozīmē «jā», bet citā — «nē».

TEKSTS: Guna Roze **FOTO:** Matīss Markovskis **STILS:** Edīte Treija

Īss dosjē

● 1987. gadā beidzis Rīgas 4. medicīnas skolu, iegūstot feldšera specialitāti. 1988. gadā, vēl dienot padomju armijā, iestājas LNNK. 1990. gadā iegūst mūmieka-kamīnlicēja profesiju. Darbojas kā amata meistars, līdz 1993. gadā nodibina uzņēmumu «AGNI», kura darbības joma ir kamīni un interjer dizains. Izveidojis biedrību «Hokeja klubs AGNI», kurā ir valdes priekšsēdētājs. 2008. gadā izveidojis privāto pirmsskolas izglītības iestādi «Bērnu radošais centrs Pūcīte». Šobrīd neklātienē studē tiesību zinātņi LU.

● Kopš 2006. gada darbojas partijā «Visu Latvijai!», ir tās līdzpriekšsēdētājs. 2010. gadā 10. Saeimas vēlēšanās kandidē Zemgales vēlēšanu apgabalā nacionālās apvienības «Visu Latvijai — TB/LNNK» sarakstā ar pirmo numuru un tiek ievēlēts. Priekšvēlēšanu kampaņā apbraukājis Zemgali zirga pajūgā.

● Ar dzīvesbiedri Dinu ir četri bērni — Hārdijs, Anete, Imants un Rihards, ar Janu — dēls Helvis.

Dēla Helvja bērnudārza izlaidumā kopā ar vismīļākajiem: pieciem bērniem, viņu mammām, savu mammu un krustdēlu. Blakus Imantam Helvja mamma Jana, aiz gaviļnieka — sieva Dina.

Latvietis

Tu esi bijis sarkanbalts pat koši sarkanajos laikos, nebīstoties stūra mājas. Kas šobrīd ir citādi nekā toreiz?

Atkal esam nonākuši līdz bīstamajai robežai, kad sākam zaudēt latvietību. Kad mācīti cilvēki ar Oksfordas diplomiem juridiskajā seminārā runā par to, ka mums ir dažādas identitātes, skumji smaidu. Te, Latvijā, mēs esot latvieši, Eiropā — savienības locekļi, Amerikā — eiropieši, un tā tālāk. Tā nav! Visur mēs esam latvieši! Iedomājies sīpolu. Sīpola miza, kas apkaltusi, tik un tā ir sīpola miza. Katra sīpola kārta līdz pat kodolam, tajā skaitā pats kodols, ir sīpols. Skaidrs, ka latviešiem daudz šo kārtu virsū, bet būtība no tā nemainās. Labāk par svešvārdu «identitāte» man patīk latviskais «tāpatība» — vissvarīgākais, kas esmu.

Tāpatība nevar mainīties, lai kur cilvēks atastos. Latvietim ir Dieva dota vieta uz zemes, kur būt par latvieti. Arī Kārlis Ulmanis sacījis: «Tautas latvisko misiju mēs varēsim pildīt tikai kā latvieši uz latviešu zemes.» Tā ir mūsu vide. Krieviska vide ir ārpus Latvijas robežām.

Tas nebija ļoti diplomātiski.

Toties taisnīgi. (Smejas.) Ja latviska vide kādu dara nelaimīgu, lai nemokās. Pārveidot par nelatvisku mēs to neļausim, un viss! Jānis Lejiņš, grāmatas «Zīmogs sarkanā vaskā» autors (arī vairāku televīzijas seriālu autors, t. sk. «Vienas vasaras zieds» — G. R.), par šo lietu saka tā: «Dievs nemīl divas lietas — tukšumu un vienādošanu.» Ja mūsu pašapziņa ir liela, neviens cits mūsu telpā neko nevar nodarīt.

Kā apvērsums manu domu dzīvē bija 80. gados «Karogā» publicētie, bet pēc tam

cenzūras aizliegtie Māras Zālītes dzejoļi. Atceros «Balādi par parādīto godu»: «Bet godu, visvairāk tu pieprasi godu, jo pats tu bez goda, bez goda un bešā, tu aizmirsi dārgāko nerādīt svešam.» Tur viss ir pateikts!

Pārsteidzošu lietu piedzīvoju, skatoties filmu «Avatars», jo konstatēju — Kamerons to uzņēmis par latviešiem. Par saknēm, kas tiek svešo cirstas, par svētbirzīm, kas tiek iznīcinātas. Tur ir pat dainas, precīzi nolasāma mūsu vērtību sistēma. Filmā izskan frāze: «Katrš piedzimst divreiz. Otrreiz tad, kad viņš piedzimst savai tautai.» Tā ir filma par vērtībām, ne tikai par ekoloģiju, kā dažs saskata... Šokējoši, ne?

Tā astīte matos tev esot visu mūžu.

Mhm. Savulaik tas bija protests pret iekārtu. Vienmēr esmu protestējis pret greizu sistēmu — komjaunatnē nestājos, arī pionieros ne. Medicīnas skolā mums bija

Ar pirmdzimto tieši pirms armijas. 1987. gads.

«Vedam Aneti no dzemdību nama.» 1990. gads.

«Apzinājos, ka kaislība ir uguns, bet nesavaldīta kaislība — ugunsgrēks. Tas neļāva melot, ka esmu gatavs būt citāds. Atšķirībā no daudziem man nav slepenās dzīves.»

baltās cepurītes, zem kuras slēpu garos matus. Skolu varēju beigt ar sarkano diplomu, un, stājoties institūtā, būtu jāliek tikai viens eksāmens. Militārās apmācības pasniedzējs padomju pulkvedis Siradze lika nogriezt matus, tad likšot četrinieku (piecu ballu sistēmā). Nenogriezu, paliku ar trijnieku un bez sarkanā diploma, bet ar gariem matiem un pašlepnumu. Pēc armijas matus atkal ataudzēju.

Tas bija laiks, kad notika vilciena demolēšana pēc «Pērkonas» koncerta, Atmoda. Arī tu biji no tiem, kas plosījās?

Neplosījos gan, biju klusais panks, vairījos no bara. Alkoholu ne pīles nelietoju līdz 23 gadu vecumam, nekad neesmu smēķējis. Armijā gandrīz juku nost, jo turējos pats par sevi. Visi sūca aliņus, laida pa riņķi izsmēķus, es tupēju savrup, katru dienu rakstīju uz mājām vēstules un lasīju, lasīju, lasīju... Kad jutu, ka neizturēšu, iedvesu sev: «Ērgļi lido pa vienam, vārnas pulcējas baros.» Padomju laikā staigāju ar

«katliņu» galvā, kam sarkanbalta maliņa un uzraksts: «Es runāju latviski.»

Uzņēmējs

Kam jānotiek, lai tu nogrieztu matus?

Sen, kad tikko biju nodibinājis savu uzņēmumu, piedalījos konkursā «Gada aste». Tur arī man uzdeva šo jautājumu. Pa jokam atbildēju: «Jānopelna pirmais miljons.»

Tātad neesi nopelnījis?

Ne jau tas noteiks manu lēmumu par tēla maiņu. Māja, kas man pieder Brīvības ielā, maksā vairāk par miljonu. Bet kredītsaistības šo ciparu samazina.

Nu taču parādnieks!

Par dzimtas uzvārdu man ir dziļāks skaidrojums — tam nav sakara ar materiālām saistībām. Esmu parādnieks savai tautai, saviem senčiem. Par to, ka esmu latvietis. Bērnu bērniem esmu parādā šo zemi, ar ko viņiem un mums lepoties. Indiāņiem ir teiciens: «Mēs neesam mantojuši zemi

no senčiem, bet aizņēmušies to no saviem bērniem.»

Ja pēc tādas filozofijas visi dzīvotu, tad nebūtu — pēc manis kaut vai plūdi.

Pēc tādas arī dzīvoju. Kaut vai savā kamīnu biznesā. Nevaru atļauties iestrādāt lētāku materiālu vien tāpēc, ka tā ir izdevīgāk. Darbu veicu tā, kā to darītu sev. Tad varu droši klientam acis skatīties.

Un kā ar privāto bērnudārzu? Skaidrs, ka ar to nekāds bizness nevar sanākt. Tātad idejas vārdā? Vai tā ir skaidra?

Jā, pilnīgi! Esmu pārliecināts, ka cilvēku veido vide, kurā viņš aug un dzīvo. Tāpēc aizrāvos ar Janas ideju, izpērkot mājas pirmo stāvu, izveidot tajā bērnudārzu. Ieguldīju stipri vairāk, nekā sākumā aprēķināju, jo ieliku vislabāko. Ja bērnudārzu būtu taisījis tikai biznesam, viss būtu citādi. Nauda ir tikai līdzeklis, man tā nekad nav bijusi mērķis. Tagad mums ir 22 bērni, bet, kad «Pūcīte» atvērs, pusotru mēnesi trim audzinātājam un divām auklītēm bija tikai viens bērns.

Prātojos, kādu vēlos redzēt bērnodārzā, bija skaidrs ka labvēlīgu augsni mazajām personībām veido cilvēki, tāpēc svarīgākais bija personāls — audzinātājas, metodiķe. Maģistra izglītība ne vienmēr nosaka kvalitāti. Metodiķi jau pazīnu — viņu biju pārbaudījis uz saviem bērniem (*smejas*) valsts bērnodārzā un nolēmu aicināt darbā pie sevis.

Ar pārvilināšanu nodarbojies?

Viss vienkārši sakrita. Metodiķe bija plānojusi iet prom, mana ideja «uzpeldēja» īstajā brīdī. Gāju pie vadītājas un teicu, ka labprāt ņemtu viņu pie sevis. Nekādi draugi nebijām, vienkārši dārziņam, kurā gāja mani mazie puikas, visādi palīdzēju. Pēc tam Jana piemeklēja pārējo personālu, atrada izcilas audzinātājas.

Vīrietis

Ja Dina tev ir sieva, kā dēvē Janu?

Vai tas ir tik būtiski? Ir taču gadījumi, kad vīri rūpējas par vairākām pamestajām ģimenēm. Es rūpējos par divām ģimenēm, tās nepametot. Bet tas ir tikai mans gadījums.

«Pirms gājām laulāties baznīcā, teicu: «Tāds es esmu. Tu vari mani pieņemt vai nepieņemt.» Viņa pieņēma. Toreiz mans sievišķības ideāls bija Kima Beisingere, un es Dinai teicu: «Pat ja tu būtu Kima Beisingere, tik un tā man būs alkas un interese arī par citām sievietēm.»»

Ezoteriķi saka, ka katram cilvēkam pasaulē esot apmēram trīs otrās pusītes. Šos cilvēkus dzīves laikā varot nesatikt vispār; var satikt divus vai pat visus trīs vienlaikus.

Pusītes ir daļa no veseluma. Dažiem priekšstats par veselumu aprobežojas ar savu ego. Savu gadījumu uzskatu par īpašu situāciju neatkarīgi no tā, kādas eksistē teorijas.

Jūs taču nedzīvojat visi kopā?!

Nē. Šeit dzīvojam mēs ar Dinu un jaunākajiem puikām, jo abi vecākie bērni jau ir patstāvīgi. Mums ar Janu un Helvi ir atsevišķs dzīvoklis. Visi kopā esam bieži, kopā mēdzam apmeklēt dažādus pasākumus. Attiecības visiem ir draudzīgas. Arī mūsu draugi un paziņas to sen jau pieņēmuši.

Jebkura sieviete šādā situācijā tomēr var justies tikai puslīdz nozīmīga savam vīrietim.

Princips, ko ievēroju pats un aicinu ievērot arī citiem, — vienmēr novērtē to, kas tev ir, nevis bēdāties par to, kā nav.

Pēc šī principa viegli var pārvērtēt to, kas nav novērtēšanas vērts. Apmēram tā: sieviete

novērtē, ka tev ir vīrs-bikses, kas kādreiz pārnāk arī mājās.

Tāpēc sievietei ir pašcieņa. Par vīrieša un sievietes attiecībām man ir pašam savs formulējums. Galvenais uzdevums vīrieša dzīvē ir darīt sievieti laimīgu. Savukārt sievietes uzdevums ir uzturēt vīrietī šo vēlmi. Tad vīrietis nebūs tikai bikses. Bet ne jau izdabājot — ne tā, ka sieviete tagad darīs visu, lai vīrietis gribētu viņu darīt laimīgu. Tā nav pareizi, ar to nevar sākt. Pirmais ir vīrietis. Ja viņš gribēs darīt sievieti laimīgu, tikai tad ir viņas spēkos uzturēt šo vēlmi.

Tik un tā sanāk, ka sākums ir sievietē. Jo vispirms vajag novērtēt sievieti sevī, lai vīrietis ieraudzītu to, kuru vēlas darīt laimīgu.

Nav tā, ka sievietei jāsēž tikai pie pavarda un pie bērniem. Vīrietis, kurš saka, ka tā vajag, negrib savu sievieti redzēt laimīgu. Ja sieviete jūtas ierobežota, viņa būs nelaimīga. Taču, ja kāds vai kāda starp vīrieti un sievieti liek vienlīdzības zīmi, es saku: «Tas nav dabiski! Vai sievietei būtu jādara tas pats, kas vīrietim? Katram ir sava misija, un tikai abi kopā veido

veselumu.» Nepastāv in viens pats un jaņ viens pats! Pat visstiprākā sieviete atklātākā sarunā atzītos, ka viņa grib blakus spēcīgu vīrieti, kurš dažas lietas paveiktu viņas vietā. Nevis tāpēc, ka viņa to nevarētu. Viņa var! Bet vai tā ir sievietes būtība? Tāpat vīrietis grib justies vajadzīgs sievietei, kuru grib darīt laimīgu. No tā, ka tam pretojamies, rodas dzimumu dispozīcija — sievietes kļūst vīrišķīgākas, vīrieši sievišķīgāki. Absurds!

Kā tu domā, vai sieviete var būt laimīga, ja viņas mīļotais grib darīt laimīgu vēl kādu sievieti?

Tā kā manā dzīvē tāda situācija ir, būtu jājautā Dinai, kādi bija viņas apsvērumi, kad viņa pieņēma lēmumu ar to sadzīvot. Man pamatu pamats ir godīgums. Protams, arī godīgums nav absolūts, kādreiz var kaut ko noklusēt, bet meli ir un paliek meli. Meli ir objektīvi, noklusēšana — subjektīva.

Kāda toreiz bija tava objektīvā patiesība?

Teicu, ka ar mani ir noticis tā, kā ir noticis. Jautāju, vai Dinai viss manī patīk, vai patīk

viss, ko daru. Vai viņa mani vērtē kā sevis cienīgu, vai mīl mani tādu, kāds esmu. Sacīju: ja ir kas tāds, kas tev mani šķiet nepieņemams, pasaki! Nē, viss esot lieliski. Tādā gadījumā, vai ir grūti pieņemt, ka esmu iemilējis vēlreiz? Ja tas ir vienīgais šķērslis, kas noslauka visu labo, tad mēs nevaram būt kopā, un viss. Pieņem lēmumu! Jo es zinu, ka gribu būt ar tevi kopā. Kādas tagad ir manas iespējas — ir vai nav? Apmēram tā to risināju. Dinai bija jāizsver un jāpieņem lēmums. Aicināju viņu pieņemt šo situāciju.

Pieņemt iespējams daudz ko, bet ar to sadzīvot... Tu pats varētu sadzīvot ar apgriezto situāciju — kāda no tavām sievietēm, tu un vēl viens, ko viņa iemilējusi? Tad jūs būtu jau četri.

Tā ir mākslīgi modelēta situācija. Tas ir nedabiski un nav mans gadījums. Ja tā būtu, mēs šķirtos.

Tāpat saproti, ka tas būtu pārcilvēcīgi smagi, emocionāli neiespējami.

Viennozīmīgi. Tomēr atkal uzsveru: tas ir izdomāts gadījums. Ja savai sievietei vairs nenozīmēšu to, ko nozīmēju tagad, tā būs bijusi mana vaina, mana atbildība.

Bet nedzīvotu trīsstūra modeli?

Nē, un viss!

Bet viņām paliek tādas iespējas?

Katram cilvēkam ir izvēles iespējas, bet šos spēles noteikumus neizstrādāju apzināti. Nekad neparedzēju, ka manā dzīvē tā notiks. Varbūt ne līdz galam pietiekami, taču nedaudz sevi pazīnu jau tad, kad vēl nebiju precējies, un to arī Dina var apliecināt. Pirms gājām laulāties baznīcā, teicu: «Tāds es esmu. Tu vari mani pieņemt vai nepieņemt vispār.» Viņa pieņēma, piekrita laulībām. Toreiz mans sievišķības ideāls bija Kima Beisingere, un es Dinai teicu: «Pat ja tu būtu Kima Beisingere ar tikpat skaistu dvēseles pasauli kā viņas ārējais veidols (jo Dinai dvēseles pasaule ir apbrīnojami skaista), tik un tā man būs alkas un interese arī par citām sievietēm.» Apzinājos, ka kaislība ir uguns, bet nesavaldīta kaislība — ugunsgrēks. Šī apjaušana neļāva sev un viņai melot, ka esmu gatavs būt citāds. Atšķirībā no daudziem man nav slepenās dzīves.

Arī Lāčplēsis mīlēja gan Spīdolu, gan Laimdotu.

Šo salīdzinājumu kādreiz jau esmu dzirdējis. Tomēr neesmu iedziļinājies. Iespējams, ir īstais brīdis.

Īsi sakot, Laimdota piedāvāja Lāčplēsim tikai mīļumu, maigumu un rūpes, ieteica sargāt sevi, nelēkt uz ecēšām. Savukārt Spīdola piedāvāja izaugsmi caur nemieru, trauksmi, pat risku. Neviens nevarot kļūt par vīrieti, ja viņa sievietē mīt tikai Laimdota.

Tā trauksme — tas arī ir galvenais. (*Smejas.*) Ja šādi viņas sapin kopā, var motivēt arī tā. (*Aizdomājas.*) Dinā ir viss, ko vīrietis sievietē varētu gribēt saskatīt. Bet tas, kas attiecas uz

Parādnieks — Zemgalei. «Mācos iejūgt zirgu.» 2010. gads.

Parādnieki. 2002. gads.

«Ar mazajiem puikām izgatavojam mašīnītes.»

«Anetes 18 gadu jubileju sarīkojām kā «Zvaigzņu balli». Mēs ar Dinu bijām zvaigznes papus un mamma.»

«Krāsainas pasakas» — Janas dzimšanas diena. 2007. gads.

««Rūpēties par divām sievietēm — tas nav vīrieša dubultpienākums. Tas šo pienākumu vismaz četrkārs.» Vīrieša uzdevumu darīt sievieti laimīgu manā gadījumā paveikt ir stipri sarežģītāk.»

Spīdolu — asums, pilnīgi cita dinamika —, ir Janai. (Interviju laikā epizodiski satiku abas sievietes. Ar pāris frāzēm, ko katra pārņēma ar Imantu, pietika, lai nebūtu iemesla apšaubīt viņa tagad teikto — G. R.). Janā brīžiem plosās istas pretstatu cīņas — tas mani izaicina.

Savukārt, pateicoties Dinai, esmu tas, kas esmu. Varbūt pārāk reti viņai esmu to teicis. Vīrietis vienmēr grib būt stiprs, tāpēc baidās izskatīties sentimentāls, pieiet pie sievas, apskaut un teikt labus vārdus. Tas nenozīmē, ka to nedaru, bet viņa būtu pelnījusi vairāk.

(Pārdomā.) Visas lietas manā dzīvē notikušas tādā secībā, kādā tām vajadzēja notikt. Arī medicīnas skolā nokļuvu gluži nejauši, tā nav mana sūtība, bet tur satiku savu sievu. Man bija 17 gadu, kad jau zināju, ka kļūšu tēvs, un 18 gados par tādu kļuvu. Kad uzzināju, ka mums ar Dinu būs bērns, mani pārņēma laimes sajūta. Biju jauns un zaļš «gurķis», bet skaidri jutu, ka Dina man ir vajadzīga. Tobrīd liku pēdējos eksāmenus medicīnas skolā. Zināju, ka tūlīt jāiet armijā, bet bija sajūta: «Fu! Man dzīvē viss ir nokārtojies.» Nopietni — tā

bija. Uzreiz sajutu pamatu zem kājām. Domāju — vismaz šos divus gadus būs, kas man tajā krieviskajā vidē uzturēs dzīvesprieku. Bērnam bija četri mēneši, kad aizgāju armijā. Katru dienu rakstīju Dinai vēstules, pat divas dienā. Kad naktīs dežurēju, rakstīju visu laiku.

Šeit, kur tagad ir bērnodārzs, bija pirmā vieta, kur mēs ar sievu dzīvojām, — tajā mazajā mājīnā (rāda laukā pa logu), kur tagad ir saimniecības ēka. Tā bija pavisam maza telpiņa ar krāsni apkuri, sauso tualeti un sapeļējušām, ziemā sasalušām sienām. Kad atnācu no armijas, tur vēl mūsu meitu izauklējām. Tas viss ir izdzīvots, un esmu laimīgs par tām dienām, kas mums bijušas. Ar visām grūtībām var tikt galā, ja blakus jūti cilvēkus, kuru dēļ ir vērts cīnīties, kuriem esi vajadzīgs un kuri tev ir vajadzīgi.

Tāpēc tā situācija, kas bija pirms gadiem desmit, kad vēlreiz iemīlējos... Smauga, protams. Taču es ļoti vēlējos, lai Dina mani pieņem arī tādā brīdī, kad bija krietni krasāks pavērsiens, nekā kāds no mums varēja iedomāties.

Ja godīgi, es to tulkotu tā: viņam cita ir mīļāka nekā es. Ja tā, tad uz redzēšanos!

Ko nozīmē — cita ir mīļāka? Man ir pieci bērni, un katru es mīlu ar visu sirdi — visus vienādi stipri.

Tur jau tā lieta! Vecāku mīlestība ir vienīgā, kas spēj vairoties, pat daloties.

Man ir citādi. Kāds to var nepieņemt vai neticēt, bet man tā ir.

Ka mīli divas sievietes vienādi stipri?

Katru savādāk.

Kurā brīdī tu Dinai pateici, ka mīli vēl otru?

Kad jau zināju — mums ar Janu būs puika.

Ja reiz esi maksimāli godīgs, vai nevajadzēja pateikt agrāk?

Ja otrs neko nejautā, tāpat negrib zināt, un tā ir viņa izvēle. Bet, ja jautā, tavs pienākums ir atbildēt. Man bija jāizdara izvēle: vai nu būt godīgam, vai nelietim un sākt dubultdzīvi. Ja Dina būtu pieņēmusi citu lēmumu, ar mūsu ģimeni būtu noticis tas pats, kas ar daudzām citām. Tad man būtu cita ģimene. Nezinu, kā varētu pieņemt, ka jāšķiras no cilvēka, kuru ļoti mīlēju un mīlu joprojām.

Negribēju nevienam neko uzspiest. Kaut gan Dina man pa jokam ir teikusi: «Tu jau mani piespiedi.» (*Iesmejas, tad aplūst.*) Zinu taču, cik viņai bija grūti.

Es domāju — viņam abām ir grūti.

Vai sabiedrībai es būtu labais un pareizais, ja no vienas būtu šķīries un dzīvojis ar otru? Vai tā būtu norma? Kas tā par sabiedrību, kurai liekas, ka vienu pamest, lai izvēlētos otru, ir labāk? Arī no draugiem tiku dzirdējis: «Tev jāpieņem lēmums, ar kuru palikt.» Atzišos — arī par šādu lēmumu domāju. Vienīgais, ko izdomāju, ka tādā gadījumā varu dzīvot tikai viens pats. Kā Kārlis Ulmanis — «apprecēt» valsti. Ja man būtu jāpieņem lēmums kaut ko mainīt, tad tikai šāds. Bet vai tajā brīdī es vairs būtu tas, kas esmu? Nezinu, kā būtu, ja būtu. Ir tā, kā ir!

Visvairāk negribētu, lai sievietei tu kļūtu... Kāds?

Gļēvs, neizlēmīgs. Man svarīgi, lai sieviete zina — vienmēr būšu viņas atbalsts un patvērums.

Tēvs

Tev nav sajūta, ka nevari dēliem parādīt normālas ģimenes piemēru?

Mans gadījums nav piemērs. Tās nebija arī mans ideāls. Vienmēr esmu apgalvojis,

ka par ideālu uzskatu stabilu laulību, kurā ir daudz bērnu. Nekad neesmu dēliem teicis, ka, lūk, papucis ir īstenais piemērs.

Cik vecākajam dēlam gadu?

Divdesmit četri. Pārrunājam visu. Arī sirdslietas. Esmu viņam teicis: «Rūpēties par divām sievietēm — tas nav vīrieša dubultpienākums. Tas šo pienākumu vismaz četrkāšo.» Vīrieša uzdevumu darīt sievieti laimīgu manā gadījumā paveikt ir stipri sarežģītāk.

Arī kā tēvs esi principiāls?

Bērniem maz ko aizliedzu. Man pat pārmet, ka ļauju viņiem pārāk lielu brīvību. Lai gan... ir dažas lietas, kas no manas puses principiāli ir aizliegtas. «Kokakola» un «Makdonalds» viņiem ir kategorisks aizliegums — nē, un viss! Bija pat gadījums, kad neļāvām bērniem piedalīties labas draudzenes bērna dzimšanas dienā «Makdonaldā». Piedāvājam dažādas alternatīvas, pat uz mūsu rēķina nosvinēt atsevišķi. Principu nevar lauzt vienu reizi. Tas vai nu pastāv, vai nepastāv!

Kā bērniem māci godīgumu?

Runāju ar viņiem. Reiz, kad Helvim bija trīs gadi, viņš bija paņēmis no mašīnas sīknaudu un ne par ko neatzinās. Saku viņam: «Helvi, visu varu saprast, tev varbūt sagribējās kaut ko nopirkt. Bet tu zini, ka jābūt godīgam. Paps visu piedos, tikai ne melus. Nu, paņēmi?» Viņš padomā un saka:

«Nē.» Es viņam: «Helvi, tu zini, ka Dievs visu redz. Kad tu melo, tu esi kopā ar velnu.» Viņš atsmeļ: «Nekas, es varu būt arī ar velnu.» Izeju virtuvē un domāju: «Ārprāts! Esmu pateicis visu, ko vareju.» Stāvu, atspiedies pret skapīti, dažādas domas joņo galvā: ko lai iesāku, kāpēc viņš melo? Paiet divas trīs minūtes, bet liekas — mūžība. Tad pieskrien Helvis, apķeras man ap kājām un saka: «Piedod, lūdzu, es to naudu paņēmu.» Tajā brīdī biju laimīgākais tēvs pasaulē. Jautāju: «Kāpēc tomēr atnāci un atzinies?» Puika atbildēja tā: «Mazais dieviņš manī runāja.» Nekad viņam neko tādu nebiju teicis. Pat man tā bija atklāsme: mazais dieviņš — tā ir mūsu sirdsapziņa.

Lai ko bērns būtu izdarījis, es ar viņu runāju. Ja bērns jāper, tad tikai aiz mīlestības.

Jāper?

Jā, lai bērns pieaugot ir pateicīgs, ka esmu palīdzējis saprast, kas ir labais un kas — ļaunais. Pēriena sāpes jāsajūt arī man, jo pirmā atbildība par katru bērna pārkāpumu jāuzņemas vecākiem. Taču jānāca to sajūst arī bērnam.

Deputāts

Daudzi deputāti pirms vēlēšanām grib izdarīt daudz ko, kas ir labi un taisnīgi, bet laika gaitā tomēr...

«Jau laikus pārdomāju, ko Dina vai Jana varētu vēlēties dzimšanas dienā, kas viņām sagādātu prieku. Kad redzu, ka sievietes acīs ir asaras, saņemot personisku dāvanu... tā ir tāda bauda. Katra vīrieša vadmotīvam vajadzētu būt: «Nevis sieviete ir līdzeklis baudai, bet sievietes labsajūta ir līdzeklis augstākai laimes sajūtai.»»

Saskaras ar realitāti? Arī politiskajā vidē turēšos pie principa — godīgums pāri visam. Protams, apzinoties, ka arī ar nevietā un nelaikā paustu taisnību var nogalināt. Piemēram, atklājot nesagatavotam pacientam diagnozi. Mācos uzturēt atgriezenisko saiti ne tikai ar cilvēkiem, kas mani ievēlējuši, bet ar sabiedrību kopumā. Politiskā vidē ir kā dūksnājs. Jābūt ļoti uzmanīgam, lai katram nākamajam lēcināšanai izvēlētos pareizo cini. Taču «Visu Latvijai!» vidē vienmēr bijuši noteikti kritēriji. Ja tie ir kā stendere, tad mēs, jaunie politiķi, esam kā bērni, kuriem pie šīs stenderes laiku pa laikam piemērieties, vai esam paaugušies.

Esī pārliecināts, ka izdosies četrus gadus regulāri piemērieties?

Gan tuvajiem cilvēkiem, gan vēlētajiem lūdzu, lai man to atgādina, lai noteikti aizrāda, ja pārvērsos līdzīgi kā daudzi iepriekšējie priekšstāvji. Kāds gudrais ir teicis: «Var uz kādu laiku piemērieties visus, var uz visiem laikiem piemērieties dažus, bet visus uz visiem laikiem piemērieties nevar.» Tas, ka politika vispār būtu necilvēcīga, ir aplams priekšstats. Politika kā tāda nav netīra. Lietas netīras padara netīri cilvēki.

Domā, ka viens starp simt deputātiem varēsi ko mainīt?

Neesmu viens. Bez Raiņa Dzintara un citiem tuvākajiem sabiedrotajiem Saeimā redzu daudz līdzīgi domājošu cilvēku arī no citām frakcijām, kā, piemēram, Ingunu Rībenu, Danu Reiznieci, Dzintaru Hiršu.

Nosauci tikai sievietes. Tie ir gaišākie prāti?

Ingmārs Čaklais, Andris Buikis. Taču sievietes vienmēr ienes īpašu gaišumu, to netveramo atmosfēru, kad vīriem jāizturas vīrišķīgāk un uzmanīgāk pret visu, kas šajā vidē notiek. Vīriešu racionālais prāts ir nepieciešams, lai saliktu visu pa plauktiņiem, bet bez sievietēm politika būtu kā vecpuisis.

Ja tev būtu iespēja kā uz burvju mājienu mainīt trīs lietas Latvijas politiskajā sistēmā, kas tās būtu?

Pirmais, lai plenārsēžu laikā būtu kulturāla atmosfēra. Staigāšana apkārt, avīžu lasīšana, sarunāšanās — nekādi nevaru to pieņemt. Nākamais ir ierēdniecība un tās birokrātiskais aparāts. Vēlos panākt, lai ierēdnim katrs pilsonis vispirms ir cilvēks, nevis apmeklētājs vai patients, un lai ierēdnis ir atbalsts, nevis varas elites aizsargbarjēra. Diemžēl tiek radīti arvien sarežģītāki mehānismi, lai birokrātiskais aparāts rosītos pats sevī un sevi vien atražotu. Kādā mērā to var ietekmēt Saeimas deputāti, tas vēl jāizpēta. Mani neinteresē argumenti, kāpēc kaut ko nevar izdarīt, bet gan tas, kā to paveikt!

Trešā lieta — gribu labdabīgi veicināt repatriācijas procesu un darīt to tā, lai tie, kas šeit jūtas kā svešumā, var nonākt tur, kur viņi jutīsies kā mājās.

To var panākt, liekot saprast, ka šeit viņi jūtas slikti?

Drīzāk skaidri pasakot, ka, tikai atbalstot latviskas Latvijas veidošanu, viņi šeit varēs justies labi. Taču tikai tad, ja viņi tiešām to vēlas. Gribu, lai Latvijas veikalos mani apkalpo latviski. Gribu dzirdēt latviešu valodu cittautiešu skolās, cittautiešu deputātu

pīppaužu sarunās. Tā ir taisnīga vēlme, vai ne? Krievijas krievi taču taisnīgi pārdzīvo, ka aizvien mazāk Maskavas centrā, lielveikalos un tirgos dzird krievu valodu. Arī viņi cīnās par krieviskumu Krievijā pat līdz asinīm.

Vai nav tā, ka, dusmojoties uz krieviem, mēs neredzam otru grāvi, kurā jau esam iebraukuši. Veikalu, kafējnicu, žurnālu nosaukumi — angļiski. Tajos pašos draugos.lv tik daudziem zem bildes ir moto angļu valodā.

Piekrītu, ka neredzam, kā klusiņām pa sētas durvīm lien okupācija no citas puses. Manī nav dusmu, ir milestība. Nav jācīnās pret vesternizāciju vai rusifikāciju, bet par latvisku Latviju.

Cilvēks

Tu esi izteikti mērķtiecīgs, ne tā?

Nav lietas, kas nav izdarāmas. Ja iekšējā balss saka, ka vajag, tad eju, daru, un viss! Citēšu rakstnieku Jāni Lejiņu: «Dievs vienmēr saka «jā». Lai ko tu viņam jautātu, lai ko darītu, Dieva atbilde vienmēr ir apstiprinoša. Ja tu saki: man grūti, viņš piekrist: jā, tev ir grūti. Ja saki: man viss apnicis, viņš: jā, ir apnicis.» Turklāt nevis vienkārši «jā», bet «jā, mīļais». Es rīt nekur neiešu, man tas nav vajadzīgs. — Jā, mīļais. — Bet varbūt es tomēr varu? — Jā, mīļais. — Es to izdarīšu. — Jā, mīļais. Dievs vienmēr atbalsta cilvēku viņa centienos.

Uz ko vērsti tavi centieni ārpus politikas?

Man patīk cilvēkus iepriecināt. Tā izjūtu kā savu sūtību. Kāds draugs, armijā būdams, man rakstīja: «Imants, es izdomāju! Tu esi altruistiskais egoists.» Piekrītu — esmu egoists, bet caur altruismu. Ja kādam kādu mirkli daru laimīgāku, pats esmu laimīgs. Man ļoti patīk organizēt tematiskus pasākumus un tādos piedalīties. Tāpat vienmēr jau laikus pārdomāju, ko Dina vai Jana varētu vēlēties dzimšanas dienā, kas viņām sagādātu prieku. Kad redzu, ka sievietes acīs ir asaras, saņemot personisku dāvanu... tā ir tāda bauda, ko nevar ne ar ko citu aizvietot. Katra vīrieša vadmotīvam vajadzētu būt: «Nevis sieviete ir līdzeklis baudai, bet sievietes labsajūta ir līdzeklis augstākai laimes sajūtai.»

Tas ir ideālais gadījums.

Uz ideāliem vajag tiekties, tikai tad var sasniegt virsotnes. Mana pārliecība, ka nav nejausību, viss ir likumsakarīgi, pat ja uzreiz tā nešķiet. Piemēram, situācija: braucot pa Zemgali zirgu pajūgā, neviļus aizbraucām pa citu ceļu, kā bija ielānāts, un nonācām Zemītē. Vajadzēja pieslēgt datoru, bet tuvējā skolā trāpījās dusmīga skolo-tāja. Aizgāju līdz ciema bibliotēkai, kur satiku bibliotekāri, ko, ja paliktu skolā, nebūtu saticis. Man līdzī bija viens Jāņa Lejiņa grāmatas «Zīmogs sarkanā vaskā»

eksemplārs, un es jautāju, vai bibliotēkā ir šī grāmata. Bibliotekāre saka: «Nē. Mums bija visa triloģija, bet es uzticējos cilvēkiem un visas grāmatas ir aizgājušas. Laikam kādam tās bija vairāk vajadzīgas un neatgriezīsies.» Teicu: «Jūs pareizi darījāt, ka uzticējāties. Grāmatas ir atgriezušās pie jums. Uzticēšanās vienmēr atmaksājas.»

Vienmēr esmu uzticējies. Dzīvoit bailēs, ka esi apdraudēts, ka tevi «uzmetīs», ir ārprieks!

Vari atcerēties kādā grāmatā lasītu epizodi, ko nevari aizmirst gadu desmitiem, jo kaut kas ļoti iebliezis pa pieri?

Kopš bērnības visspilgtākā epizode ir no «Mazā prinča», ka mēs esam atbildīgi par tiem, kurus pieradinām. Atceros sajūtas, izlasot šos vārdus pirmoreiz. Būtu it kā nojaut, taču atbildības lielumu vēl īsti neapzinies. Tikai ar gadiem atskārsti, cik daudz šajā īsajā frāzē ielikts.

Pastāsti par saviem hobijiem un vājībām.

Hobiji — hokejs un bridžs. Viens intelektuāli, otrs fiziski aktīvs. Hokejā mums ir sava komanda amatieru līgā, spēlējam vismaz divreiz nedēļā kopš 1996. gada. Patīk ceļot, doties pa upi laivu braucienos. Vājība — sievietes smarža, kā tas izspēlēts tāda paša nosaukuma filmā ar Alu Pačino. Tā netveramā lieta, kas sievieti dara pārāku par vīdi, kurā tā iemājo, par telpu, kurā var

būt visskaistākās lietas. Man liekas, ka tā ir tāda labdabīga vājība.

Man patīk kvalitatīvas, izsmalcinātas lietas. Nevaru vienkārši «pielikt māgu», tad labāk neēdu vispār, ja vien, protams, neesmu badā. (*Atkal taisnība, jo Dina mums uzservē nevis vienkārši pusdienas, bet izsmalcinātu ēdienu skaistā noformējumā — G. R.*) Kad braucam piknikā, ņemu līdzi normālus galda piederumus un koferīti man vienmēr ir divas stikla vīna glāzes. Var teikt — tu esi lepns, tu šiko. Varbūt, taču dzeršanas pēc nedzeršu, un viss! Katrā mirklī ir kas vairāk nekā plika eksistence. Katrs mirklis jānovērtē kā noslēpums.

Ja tu pēkšņi izrādītos uz vientuļas salas izdzīvošanas variantā, kā to atrisinātu?

Pieņemtu, ka man ir tas, kas ir, — daba, varbūt pat mežs. Glāzi avota malkam uztaisītu no koka. Esmu gulējis zem klajas debess līdzās kempinga būdiņām. Izdzīvotu pat reņģu bundžā, bet, ja iespējami normāli apstākļi, gribu stikla glāzi, jo tas man palīdz justies labi.

Ko tu nevari ciest sievietēs un vispār cilvēkos?

Melus un nodevību. Nevaru ciest, ja sieviete ekspluatē savu sievišķību. Skaistas sievietes bieži iedomājas, ka viss griežas ap viņām. Nē, viņas griežas, taču jau kā nullītes. Ja ārējais

skaistums ir harmonijā ar dvēseli, tā ir šī sievietes smarža, īpaša aura. Tikko sākas spekulēšana ar kopto tēlu — kaut kāds teātris, un viss!

Nevaru ciest arī augstprātību. Ne tikai sievietēs. Augstprātība liecina par dziļāku tukšumu. Zinu, ka arī mani ir tā novērtējuši, ir pat aizrādījuši, ka esmu izturējies augstprātīgi. Varbūt tā izskatījās, taču labi atceros, kas man toreiz galvā notika. Varbūt biju aizdomājies, taču ne augstprātīgs. Man nav grūti lūgt piedošanu par pārpratumu vai pāridarījumu.

Kas tevi var padarīt niknu?

Bezatlīdzība un patērētāja instinkti. Man galva visu laiku «vārās», prātojot, kā varētu kaut ko radīt, vērtīgu dot. Jo tu vairāk no sevis dod, jo vairāk nāk atpakaļ. Ar uzviju. Tas pats bērnodārzs. Man saka: tu esi traks, kāpēc tev vajadzēja tādu naudu iegrūst kaut kādā bērnodarzā? Varēji mierīgi dzīvot. Jā, par to naudu varēju arī ražošanas bāzi uztaisīt un dzīvot mierīgāk. Bet ko nozīmē «mierīgi dzīvot»? Zinot, ka tev ir droša rezerve, sēdēt un gaidīt, kad pienāks 60 vai 80? Gatavojoties šai intervijai, pierakstīju Tagores teicienu: «Vajadzīgs milzu gribasspēks, lai sekotu savai zvaigznei arī tad, kad tā nav redzama.»

Kāda ir tava zvaigzne?

Latvietība — tīra savā latviskā patībā. **U**